

Národní srovnávací zkoušky – ukázka z testů

Obecné studijní předpoklady

Zkouška se skládá ze tří částí: verbální (35 - 45 úloh), analytické (20 - 30 úloh) a kvantitativní (28 - 35 úloh). Na každou z částí má řešitel 35 minut. Části se řeší odděleně, ušetřený čas v jedné části nelze přesunout do jiné, avšak uvnitř každé z částí lze úlohy řešit v libovolném pořadí. Z nabízených odpovědí je správná vždy pouze jedna.

Verbální část

V každé z následujících vět jsou jedno nebo dvě prázdná místa, která značí, že ve větě bylo něco vynecháno. Vyberte to slovo nebo dvojici slov, která se nejlépe hodí do příslušné věty jako celku.

1.

Výše stipendia je _____ podle školního prospěchu za předchozí rok.

- (A) tipovaná
- (B) odstupňovaná
- (C) distancovaná
- (D) nastavena
- (E) přičtena

2.

Celá nynější _____ osobní přepravy si prostě žádá radikální změnu, která by měla skončit se zasahováním _____ do této oblasti.

- (A) analýza vlády
- (B) strategie policistů
- (C) struktura státu
- (D) forma cestujících
- (E) etapa veřejnosti

Každá z následujících úloh se skládá z jedné dvojice slov v zadání, za kterou následuje pět možností - pět dvojic slov. Z těchto pěti možností vyberte dvojici, která nejlépe vystihuje vztah mezi dvojicí v zadání.

3.

BĚŽEC : CÍL

- (A) horolezec : vrchol
- (B) pilot : nebe
- (C) řidič : automobil
- (D) student : zkoušení
- (E) úvod : závěr

4.

LÉKAŘ : PACIENT

- (A) detektiv : vyšetřování
- (B) prokurátor : obžalovaný

- (C) vyšetřování : obžalovaný
- (D) soudce : vyšetřování
- (E) advokát : obžalovaný

TEXT K ÚLOHÁM 5 - 6

Když čteme, myslí za nás někdo jiný:

my jen opakujeme jeho mentální proces. Je to jako když se žák učí psát a obtahuje perem čáry, které učitel napsal tužkou. Proto jsme při čtení myšlenkové práce z větší části ušetřeni. Odtud ta citelná úleva, když se přestaneme zabývat vlastními myšlenkami a přecházíme ke čtení. Avšak během čtení je naše hlava pouze rejdištěm cizích myšlenek. A když ty konečně odtáhnou, co zbývá? Proto se stává, že člověk, který velmi mnoho a téměř celý den čte a mezitím se zotavuje bezmyšlenkovou zábavou, pozvolna ztrácí schopnost sám myslet - jako ten, kdo neustále jezdí na koni, se nakonec odnaučí chodit. A to je také případ velice mnoha učenců: čtením zhloupli. Neboť neustále v každém volném okamžiku hned znovu navázaná četba ochromuje ducha víc než ustavičná ruční práce, protože při té lze ještě sledovat vlastní myšlenky. A stejně jako péro trvalým tlakem cizího tělesa nakonec ztrácí pružnost, tak i duch přichází o svou pružnost trvalým tlakem cizích myšlenek. A jako příliš opulentní strava kazí žaludek a škodí tím celému tělu, tak se i příliš opulentní duchovní stravou může duch přecpat a udusit. Neboť čím více čteme, tím méně stop zanechává přečtené v duchu: z ducha se stává tabule, na níž je toho napsáno příliš mnoho přes sebe. Proto nedochází k ruminaci: avšak jedině tou si člověk přečtené osvojuje, podobně jako nás potraviny nevyživují, když je jíme, nýbrž když je trávíme. Jestliže však pořád čteme, aniž bychom na přečtené později mysleli, pak ono nezakoření a většina se opět ztratí...

Tak jako zemské vrstvy uchovávají v řadách nad sebou živé bytosti minulých věků, tak i prkna knihoven uchovávají v řadách minulé omyly a jejich výklady, které byly stejně jako ony bytosti svého času velmi živoucí a nadělaly spoustu hluku, nyní však stojí před námi ztuhlé a prohlíží si je jen literární paleontolog.

(SCHOPENHAUER, Arthur: O spisovatelství a stylu. Praha, Hynek 1994.)

5.

Jaká je hlavní myšlenka textu?

- (A) Člověk, který mnoho čte, postupně ztrácí schopnost sám myslet.
- (B) Učenci, kteří čtou cizí myšlenky, brzy zhloupnou.
- (C) Knihy uschované v knihovnách obsahují jen samé omyly a jejich výklady.
- (D) Knihy uschované v knihovnách jsou zastaralé, učenci se jimi nesmějí řídit.
- (E) Všeho moc škodí: člověk nesmí ani mnoho jíst, ani mnoho číst.

6.

Ve větě: „...čím více čteme, tím méně stop zanechává přečtené v duchu: z ducha se stává tabule, na níž je toho příliš mnoho napsáno přes sebe“ autor tvrdí, že:

- (A) Čím více čteme, tím více si musíme dělat poznámek.
- (B) Čím více čteme, tím méně si toho zapamatujeme.
- (C) Čím více čteme, tím méně máme času myslet na něco jiného.
- (D) Čím více čteme, tím lépe si vše zapamatujeme, a tím spíš, když si děláme poznámky.
- (E) Čím více čteme, tím snadněji a rychleji se dozvíme mnoho nových věcí, jako když si prohlížíme hustě popsanou tabuli.

Každá z následujících úloh obsahuje slovo nebo slovní spojení, za kterým je pět možných řešení. K danému slovu v zadání vyberte to, které se nejvíce blíží jeho opačnému významu. V úlohách jde často o odlišení jemných významů.

7.

DESPEKT

- (A) opovržení

- (B) nezdár
- (C) úcta
- (D) povýšení
- (E) přijetí

8.

HARMONIE

- (A) nesoulad
- (B) nelibost
- (C) rozpolcenost
- (D) rozpor
- (E) nevůle

Analytická část

TEXT K ÚLOHÁM 9 - 11

Bytový architekt má možnost nadstandardně vybavit sedm bytů vedle sebe v novém obytném bloku. K dispozici má následující architektonické prvky nadstandardního vybavení:

K - krb

P - podium

L - lodžie

S - prosklená stěna

M - mramorové dlaždice

V - ventilace

O - dřevěné ostění

Každý byt musí být vybaven právě třemi různými prvky z výše uvedeného seznamu. P nesmí být s V. Dva byty vedle sebe nesmí mít V. Kde je L, musí být i S. Je-li v nějakém bytě použito M i K současně, nesmí mít sousedící byty S. M nesmí být s O. L musí být použito právě jednou.

9.

Která trojice prvků může být použita pro vybavení bytu?

(A) P, S, V

(B) K, M, S

(C) L, M, O

(D) M, S, S

(E) L, M, V

10.

Jestliže je v prvním bytě L, O, S a ve třetím bytě M, K, V, může být ve druhém bytě:

(A) K, O, P

(B) M, O, P

(C) K, L, O

(D) K, M, S

(E) L, O, P

11.

Kterou trojici mohou být vybaveny dva byty vedle sebe?

(A) M, S, V

(B) L, O, S

(C) M, O, P

(D) M, K, S

(E) M, K, P

TEXT K ÚLOHÁM 12-13

Vynechání snídaně vede k nižší hladině cukru v krvi (hypoglykémii), která se u některých lidí projevuje například malátností, nižší výkonností až nevolností. To se může negativně odrážet i ve školní úspěšnosti žáků. Proto byli rodiče na rodičovské schůzce upozorněni na to, aby u svých potomků důsledně dbali na přípravu snídaní.

12.

Vyjdeme-li pouze z informací obsažených v textu, můžeme dojít k následujícímu závěru:

(A) Někteří rodiče nepřipravovali svým dětem snídaně.

(B) Ranní malátnost je vždy způsobena hypoglykemií.

(C) Všechny sledované hypoglykemické děti měly horší známky než děti, které ráno snídají.

- (D) Příprava snídaně každopádně zabrání ranním nevolnostem.
- (E) Ani jeden z předchozích závěrů není správný.

13.

Co bylo důvodem upozornění rodičů na přípravu snídaní?

- (A) Výzkum provedený na příslušné škole.
- (B) Podrobný rozbor několika případů hypoglykemických dětí.
- (C) Šlo o aplikaci obecného poznatku v konkrétní situaci.
- (D) Již dříve prokázaná přímá úměra mezi množstvím požitého jídla a školní úspěšností.
- (E) Šlo o subjektivně motivované sdělení učitelů.

Kvantitativní část

Společné pokyny pro všechny úlohy:

Není-li uvedeno jinak, výpočty se provádějí v oboru reálných čísel.

Čáry, které se v obrázcích jeví jako přímé, považujte za přímky.

Všechny úhly mají nenulovou velikost.

O vlastnostech a velikosti neoznačených částí obrazce nelze činit žádné předpoklady (tedy dvě neoznačené zdánlivě stejně dlouhé úsečky nemusejí být stejně dlouhé, ledaže to jednoznačně vyplývá ze zadání či z popsaných vlastností jiných částí obrázku).

Není-li uvedeno jinak, řešte otázky týkající se geometrických veličin (např. délky, obvodu, obsahu, objemu) pomocí matematických znalostí, nikoli odhadem či měřením z obrázku.

Porovnejte výrazy ve sloupcích A a B a zvolte odpověď

(A) pokud výraz ve sloupci A je větší

(B) pokud výraz ve sloupci B je větší

(C) pokud jsou si výrazy rovné

(D) pokud vztah mezi výrazy nelze podle zadání jednoznačně určit

Informace týkající se jednoho nebo obou výrazů jsou uvedeny vždy nad oběma výrazy. Stejně symboly v obou sloupcích mají v rámci jedné otázky stejný význam.

Sloupec A

Sloupec B

14.

$$\begin{aligned}x &> 1 \\y &> 1\end{aligned}$$

x.y

x + y

15.

790.790

789.791

16.

Cena výrobku rostla v posledních 6 měsících každý měsíc o 5 %, až dosáhla v dubnu 800 Kč.

Největší měsíční
změna ceny v Kč za
posledních 6 měsíců

40 Kč

V každé z otázek zvolte z odpovědí (A), (B), (C), (D), (E) tu, kterou považujete za správnou.

17.

$$(106 + 105 - 104 - 103) - (107 + 106 - 105 - 104) =$$

(A) -8

(B) -4

(C) 0

(D) 4

(E) 8

Správná řešení ukázek úloh

Obecné studijní předpoklady:

verbální oddíl: 1B, 2C, 3A, 4E, 5A, 6B, 7C, 8A

analytický oddíl: 9B, 10A, 11E, 12E, 13C

kvantitativní oddíl: 14D, 15A, 16B, 17C

Tištěné sady a on-line verze cvičných testů si můžete objednat v e-shopu na adrese www.scio.cz/eshop